

THƠ SÁU TRỌNG

Kỹ-vì thợ pháp Tân-trào, Người nay nghĩ lại khác nào thuở xưa.
Đa nhân thành-thị sớm trưa, Có chàng sáu Trọng tuổi vừa mười lăm.
Bỏ đi tính đã mấy năm, Thôi mới chạnh lòng thương cảnh nhớ quê.
Bấy lâu cách mặt ử ơ, Nay mới trở về thăm viếng mẫu-thân.
Có tên hai Đầu ở gần, Thường đi buôn tảo bán tần lân la.
Thấy chàng ăn nói thật thà, Hỏi thăm anh có vợ nhà hay không.
Trọng nghe nàng nói động lòng, Thờ ngây chưa chớn loan phòng kết đôi.
Đầu nghe chàng Trọng bày lời, Anh chưa có vợ em thời chỉ cho.
Trọng rằng : Buôn bán không lo, Nói chuyện đưa đồ chè cháo lạnh tanh.
Đầu rằng : lòng khiến thương anh, Cháo chè nguội lạnh cũng đành dạ tôi.
Chẳng qua duyên nợ trời xuôi, Dầu cha mẹ giết, chết tôi cũng đành.
Đầu thề chứng có cao xanh, Nguyên cùng thiên-địa lấy anh trọn đời.
Trọng nghe nàng nói mấy lời, Biết em kết tóc ở đời dặng không.
Đầu nghe Trọng nói khóc ròng, Chàng đầu thiệp đó cho xong một bề.
Ngày nay gả nghĩa phu thê, Dứt tình theo bạn không về bán buôn.
Ở đây nhiều nòi then thường, Mướn xe đồ đạc chở luôn Bến-thành:
Vợ chồng mướn phố đánh rành, Vui bề ăn ở yến anh một nhà.
Chồng thời ở với Lang-sa, Dặn vợ ở nhà gìn giữ cho xong.
Bạc lương một tháng mười đồng, Lấy chi cho đủ vợ chồng ngỗ-nguê.
Thua buổi Trọng chẳng muốn về, Xuống ở tàu hảng Ấng-lê dọn bàn.
Một mình nấu dọn cho quan, Bạc tháng hai chục mới an việc nhà.
Cửa chàng đồ đạc sắm ra, Cửa nhà rục rở cũng là bực vinh.
Đủ đồ vi kiến trong mình, Hai Đầu ngoại tình lại lấy anh nuôi,
Khiến nàng gia-thế hư rồi, Móc tai cũng bán vàng đôi cũng cầm.
Thiệt là con Đầu lang tám, Đồ đạc đem cầm sa đấm gái trai.
Việc này cũng tại con Hai, Sa mê tám Lịch gia-tài tan hoang.
Thế gian đồn thẩu tai chàng, Sáu Trọng nghĩ lại gan vàng quần đau.
Bấy lâu hăm hút cháo rau, Nay dặng sang giàu sanh sự lấy trai.
Còn chi sự nghiệp gia-tài, Tưởng là hơn nghĩa lâu dài cả đời.
Đánh liều thế sự hư rồi, Để coi nàng xử cuộc đời làm sao.
Thua buổi Trọng ở dưới tàu, Chờ khi đem vãng lên vào rình coi,

Thấy nàng quả thiệt hân hoi, Nỗi cơn trách mắng chẳng coi trong nhà.
Đêm khuya vắng vẻ người ta, Nằm bên tám Lịch than mà hỏi anh.
Thấu tai thẳng Trọng chẳng lành, Thi tôi ắt chẳng lấy anh trọn đời.
Chung vui một bữa mà thôi, Mai tôi đòi gót phản hời mẹ cha.
Bán hết đồ đạc trong nhà, Trở về ở với mẹ cha lánh mình.
+ Trọng nghe nàng nói lâm thinh, Nực cười không nói xây mình trở ra,
Nghĩ giận muốn giết anh ta, Sá chi con vợ mà ra oán thù.
Như vậy mới dừng trượng phu, Anh nuôi lấy vợ dừng thù mới hay.
Trọng buồn kiếm việc làm khuấy, Bèn đi Châu-đốc mấy ngày đường xa.
Đầu về ở với mẹ cha, Có thầy ký-lục Lang sa phải lòng.
Cây chày tư Đến mai dong, Hỏi rằng : Con Đầu bằng lòng hay không?
Tao nghe thẳng Trọng phieu bông, Kiếm nơi thầy ký thầy thông cháu nhờ.
Đầu rằng : tôi cũng bơ vợ, Xin làm phước mọn xe tơ tại di.
Sau đầu tôi đủ kiến vi, Nghĩa tôi đáp nghĩa ơn thì đền ơn.
Tư Đến nghe rõ nguồn cơn, Kêu thầy ký-lục mới dờn nhỏ to.
Mai-dong kiếm chuyện mà o, Bụng thầy thương nó muốn cho mấy đồng.
Lễ nghi năm chục mới xong, Ký-lục bằng lòng lấy bạc đem đưa.
Mấy là con gái đời xưa, Tao cười năm chục có vừa hay không.
Con Đầu lấy bạc mười đồng, Đem ra đáp nghĩa đền ơn công di.
Nhờ di tôi được phương phi, Tôi đâu dám phụ ơn di sau nê.
Nhờ di tôi mới nổi lên, Thấu tai thẳng Trọng rất nên then thua.
Nói rồi lấy bạc đi mua, Bông kiền cà-rá tủa-sua thiếu gì.
Ba chục mua chẳng thiếu chi, Còn dư một chục nàng thi cho cha.
Phân trần ba má xét xa, Lập thân trả thảo mẹ cha ơn dày.
Giao bôi một tháng ba ngày, Ký-lục sắm rày vàng chạm hai đôi.
Thiệt là sung sướng vô hời, Lên xe xuống ngựa chơi bởi nhồm nha.
Coi phải người vợ Lang-sa, Hình dung yếu điệu nét na dịu dàng.
Phút đầu có giấy gởi sang, Rút thầy ký-lục xa dàng đôi di.
Thầy ký buồn bức sầu bi, Nói cùng con vợ vậy thì em ơi.
Phen này anh đòi xa dờ, Đòi đi lục-tỉnh cảnh trời Trà-vinh.
Vợ chồng ký lục buồn tình, Dọn đồ sắm sửa về trình mẹ cha.
Quan đòi con đi xứ xa, Còn phận ở nhà vắng vẻ không ai.
Chẳng người khuya sớm vắng lai, Cửa nhà sau trước không ai một mình.
Mẹ cha nghe nói buồn tình, Mướn thẳng tôi ở giữ gìn chó con.
Lâu ngày nhớ tới Sài gòn Đường xa diệu vợi lòng con thêm sầu.
Thằng Ngưu nó chẳng ở đâu, Mướn nó săn sóc theo hầu cùng nô.

Ký-lục mới biểu kêu vô, Mua quần mua áo bành-lô cho rầy.
Vợ chồng cha mẹ mừng thay, Rạng ngày thứ sáu đưa ngay xuống tàu.
Nói cùng cha mẹ trước sau, Bước cẳng xuống tàu từ giã mẹ cha.
Một trăm đồng bạc đưa ra, Của này cho má với ba dưỡng già.
Con đi cách trở đường xa, Chạnh lòng thương má với ba quá chừng. +
Vợ chồng lão thợ rưng rưng, Rể con có ngời chạnh lòng ngằn ngợ.
Xin ba với má làm lơ, Con ở yên chỗ viết thư gởi tờ.
Bớt thương bớt nhớ đừng chờ, Lấy neo tàu chạy kịp giờ con đi.
Vợ chồng lão thợ hồi qui, Xúp-lê vội thổi tàu đi xa rồi.
Trà-vinh rầy đã tới nơi, Dọn đồ sắm sửa chơi bởi chẳng lo.
Ký-lục tên thầy Be-Bo, Phòng văn giúp việc ấm no gia-dinh.
Từ thầy đổi lại Trà-vinh, Ăn cần ở kiếm tiền nhún thiếu chi.
Vợ chồng giàu có vinh vi, Khiến hư hai Đẩu nàng thì lấy trai.
Nàng đà tham sắc tham tài, Vàng đeo cả chống đựng ai không chứa.
Nói theo dân-nữ đời xưa, Sắm thuyền cho rộng mà đưa bộ-hành.
Đưa thời thuở ấu xuân xanh, Ôm duyên đi bán châu-thành đều hay.
Dưới đời mới thấy một tay, Dọn bàn cũng đãi mấy thầy cũng ưa.
Thằng Ngưu nó nhắc tí h xưa, Có không tu bỉ mà chưa lấy trai.
Bây giờ tao chẳng lấy ai, Lấy mấy tin cậy coi ngoài coi trong. +
Trưa thì bắt cháu dũ phòng, Có cháu đồng lòng làm quấy mà chơi.
Thằng Ngưu kêu bớ có ời, Dượng mà hay đặng thì tôi khó lòng.
Thằng Ngưu nước mắt ròng ròng, Sợ sủng sáu lòng dượng bắn tôi đi. +
Dượng mây mà có biết chi, Phải nó biết gì tao chẳng lấy ai.
Người ta thiên-hạ ở ngoài, Huống chi cô cháu mà ai biết rầy.
Cháu có ân-ái lâu thay, Thằng Ngưu thôi mới tuổi rầy mười lăm.
Tới ngày mừng sáu tháng năm, Sáu Trọng thôi ở về thăm quê nhà.
Xóm giềng cô bác gần xa, Vợ mây đi lấy Lang-sa đã rồi.
+ Dọn bàn can gián thôi thôi, Sáu Trọng ngậm ngùi nghỉ lại giận thay.
Tiếc công ba bốn năm chầy, Vung phn tưới nước ngày nay sanh chối.
Biết nàng gia thế hư rồi, Cơ dươn nầy thấu lòng trời có hay.
Nghĩ giận nhạc-gia lắm thay, Cầm cần không vững mực ngay không bằng.
Ai cho tham đó bỏ đấng, Thấy người có của xe sang lơ hồng.
Muốn con năm bảy đời chồng, Mà đem má gả bạc phong cho nhiều.
Lấy hơi tề mới làm kiên, Âu ta tôi đo đốt nhà bà đi.
Vợ chồng bất tỉnh hồn phi, Ngó lên thấy lửa cháy thì tang hoang. +

Bà thợ chạy ra la làng, Lửa này tôi biết nó toan oán thù.
Bởi mình ăn ở không tu, Cho nên có chuyện oán thù nào oan,
Tại bà ham chỗ giàu sang, Cho nên tôi phải đốt tan gia-dàng.
Trọng ngồi thăm mặt gian nang, Âu ta xuống dò quyết dang tử sinh,
Xuống tàu kịp tới Trà-vinh, Đây cũng liều mình vào chốn chông gai,
Thân này sanh tử không nài, Giết nàng khéo để một loài dâm gian.
Đặng cho biết sức đá vàng, Dưa hơi sang cả lập dang cầu cao.
Nói rồi Trọng mới bước vào, Xem thấy mặt vợ tiêu hao trong lòng.
Cô ngồi cửa sổ từng trong, Sáo treo màn phủ song song đôi từng.
Bồng xem thấy mặt lang-quán, Trong lòng lơ lảo xây lưng chẳng nhìn.
Ngày nay dặng chữ hiền vinh, Mắng rằng thẳng Trọng dám nhìn tới ta,
Ý mình lấy dặng Lang-sa, Lo mưu giết nó để mà làm chí.
Thằng Trọng đứng nói vắn vỏi, Mặt mày thì dặng phòng đi xách giày.
Trọng nghe lời nói giận thay, Tao kỳ tam nhật phản thấy hành hình.
Cầm loài Võ-Hậu trở trình, Sao không suy xét để mình buộc nợ.
Nói thôi gần được mười giờ, Thiếu năm phút nữa trống đã vội tan,
Mấy thầy bước căng lên dang. Đứng mười giờ rưỡi lại tan buổi hầu.
Ký-lục vốn chẳng ngồi lâu, Trong lòng khoăn khoái chạy mau về nhà.
Về thấy con vợ khóc la, Lên đây tôi hỏi nàng mà việc chi,
Hai Đầu mới nói vắn vỏi, Nghi tôi thất tiết lỗi nghi với ông.
Thuở còn con gái đương đông, Sáu Trọng nó cậy mai-dong nói rầy.
Bảo tôi kết tóc giao tay, Lòng tôi không muốn ngày nay oán thù.
Nó là một đứa ở tù, Sài-gòn vốn nó ban bù mặt rồ.
Ký-lục mới biều kêu vô, Đặng tao coi nó mặt rồ thế nào.
Mời sai thẳng Ngưu kêu vào, Dượng tôi mời cậu sẽ trao mọi lời.
Sáu Trọng nghe nói biết rồi, Nếu ta tới đó mạng hồi âm-cung.
Đi vô mới đứng anh hùng, Dầu nó có bản cam lòng phản tôi.
Dọn-bàn can gián thôi thôi, Nếu mấy tới đó mắc nơi lao tù.
Trọng rằng chẳng phải thất-phu, Dầu lâm chi tử lao tù sá bao,
Nguyên cùng đất rộng trời cao, Hoàng-thiên nở hại anh-hào sa cơ.
Trong lòng sáu Trọng tro tro, Thay quần đổi áo kịp giờ ra đi.
Tới nhà ký-lục một khi, Ông tây thấy Trọng lễ nghi mời ngồi.
Đầu đuôi gốc ngọn kể rồi, Bạc-lẽ vắn sửa mỗ thời em-mé.
Bạc-don ông chờ phát-sẻ, Ai lằng mỗ-rắc công-tê tú-xá.
A-quảng mết trết của ta, Rền-đia cã-xối lủy mà xó-huê.
Lủy với tam Lịch cu-sẻ, Mỗ va chẳng có tấp-bẻ chút nào.
Thua buồn mã-lách mỗ đau, Na-ba đợt-mía những thao thức hoài.

Tiếng Tây
Lên

Bu-e-la-cát đánh bài, Bết đi của mỗ một hai trăm đồng.
Phi-ni lạc.sing lủy đông, Bết ti đang lộ kiếm chông háng sao.
Buồn thời phi ni đi tàu, Con Đẩu nó ở Đa-kao Sài-gòn.
Cu-dồn không dặng vườn tròn, Lủy lăm xanh bết có son ề hề.
Cho nên mỗ mới kit tề, Thiệt lủy mem sôi theo nghề bĩ ten.
Dà na lạc sảng ken ken, Đon nê in dách lủy bển bề sê.
Thằng Ngưu bồi chủ nhà quê, Vốt phàm cũng muốn bề xê không. *nai*
Tù mong cồ nết chị hai, Đi đon nghe nói là loài trôm-bê,
Ký lục nghe nói phát xê, Đa lu sự vợ toan bề bạc đen.
Sao chú cồ nết bĩ ten, Bạc lẻ tét xịch mỗ bển tấp bề.
Con Đẩu ngất nhỏ bạc lẻ, Cúp bề la tét chờ hề ba bờ.
Ký lục nghe nói ngẩn ngơ, Cầm cây súng sáu muốn giơ bắn chàng.
Trọng rằng tôi thiệt vô can, Ngực đây thầy bắn cho an một bề.
Tôi đây quyết một không về, Cam tâm chịu bắn mỗ thề ba bờ,
Tôi sợ ký lục mắng tở, Ta an lòng thác bảy giờ rờ đánh.
Thầy kỳ ác nghiệp chẳng lành, Kiếm đồ cho sẵn đề dành mà phao.
Đạp bàn đá ghế té nhào, Lấy chai rượu chát mà phao cho chàng.
+ Phệt mề la bốt vôi vàng, Kêu linh bắt chàng đem bỏ đề lao.
Trọng ngồi áo nảo tâm bào, Ngày nay hoạn nạn biết ngày nào an.
Dọn bàn nước mắt hai hàng, Ai dè mắc phải mưu gian làm vầy.
Anh em ta sẽ giảng tay, Lên tòa soạn tử đừng rầy bỏ nhau.
Sáng ngày ký lục nó phao, Dắt lên Biện lý tiêu hao hỏi chàng.
Chẳng đòi chứng cứ dọn bàn, Mời đem sáu Trọng hỏi han mọi lời,
Sao mầy gan lớn tới nơi, Tôi nhà ký-lục vậy thời quò-lơ.
Trọng: Bầm thầy ký mắng tở, Nào tôi có dám quò lơ đồ gì,
Biện-ly mới xử tội ni, Kêu án sáu Trọng chẵn thi ba trắng.
Trọng rằng ức dạ vô ngần, Khi không kêu án ba trắng thỉnh linh.
Dọn bàn nghe nói buồn tình, Đồng bang huynh đệ của mình nuôi nhau
Anh em lớn nhỏ xiết bao, Cảm thương sáu Trọng tù lao oan tình.
Giận con Võ-Hậu trở trình. Hại anh sáu Trọng lao hình ngục trong,
Dọn bàn huynh đệ khóc ròng, Anh em lo lốt mới xong vụ này.
Anh em ta sẽ giảng tay, Góp được hai chục ta rầy vô lo,
Cho chàng sáu Trọng ấm no, Đội cai cho nghỉ chẳng lo việc gì.
Đề chàng sáu Trọng vậy thì, Nuôi chàng sung sướng chẳng chi hành hải.
Nói cùng sau trước đội cai Phán cùng linh tráng ai ai thương người.
Nói rồi từ giả chơn đời, Giả từ cai đội chúng tôi ra về.
Sáu-Trọng nước mắt đầm đề, Nhờ ơn huynh đệ nặng nề vì ta.

...mang ân tôi ra, Thời tôi phải nhớ lo mà đền ơn.
Ơn kia ngãi nợ nào sòn, Nhờ ơn huynh-đệ nhớ ơn ngàn ngày.
Phúc đầu mang ân đến ngày, Quan trên tra án bữa nay tha về,
Sáu Trọng cảm nghĩa ừ ừ, Ngày nay ra khỏi nặng nề ơn đây.
Trước nhờ cai đội mấy thầy, Sau nhờ linh tráng thân này thành thời.
Nói rồi dời gót tôi nơi, Lên lạy Biện-ly vậy thời bước ra.
Sáu Trọng nước mắt nhỏ sa, Nhờ anh em bạn tôi mà đội ơn.
Dọn bàn nghe rõ nguồn cơn, Lấy năm đồng bạc cho em về tàu.
Sáu Trọng nước mắt thấm bầu, Anh nuôi ra khỏi nghĩa sáu biết nào.
Ơn này chất để non cao, Để tôi đáp nghĩa lễ nào dám khuây.
Dọn bàn mới nói lời này, Dốc lòng làm nghĩa để rày trông ơn.
A-h em tử tế thời hơn, Cùng nhau huynh-đệ như đờn máy thiên.
Anh em xin chờ đê phiên, Đưa chàng sáu Trọng ra miền Cầu-quan.
Phúc đầu tàu tôi vội vàng, Sáu Trọng từ giả bước sang xuống tàu.
Anh em bạn tác biệt bao, Em về anh ở ngui sao nỗi sầu.
Cũng vì ác phu làm rầu, Anh em nên mới lo âu nhộn nhàn.
Sáu Trọng mới nói vội vàng, Mấy anh ở lại nhứt đoàn binh an.
Nói ra nát một lá gan, Súp-lê tàu chạy bèn sang giữa vời.
(Mỹ-tho) tàu đã tới nơi, Lên xe sáu Trọng về thời bình yên.
Phúc đầu xe tới Bến-thiêng, Mười một giờ rưỡi đi liền tới nơi.
Sáu Trọng bước xuống tức thời, Gặp người bạn cũ mọi lời hỏi thăm.
Đi đầu vắn mặt nửa năm, Ngày nay nắng giải mưa dầm về đây.
Sáu Trọng mới nói lời này, Để đầu dám giấu xin bày phân minh.
Cũng vì con vợ Trà-Vinh, Hai tôi ba tháng bắt mình lao tù.
Anh em ý hiệp tương phù, Ra công nuôi dưỡng cu-cu ân đây.
Dọn-bàn bạn tác mới hay, Có anh năm Ty ví tài thịt xường.
Thấy chàng sáu Trọng cũng thương, Vợ mầy là đứa lương khương những ngày
Tao biết hồi trước ở đây, Vợ chồng tao nói ngày nay không đời.
Tại em qua nói cải lời, Ngày nay tác tẽ em thời có hay.
Nói rồi huynh-đệ phân tay, Năm Ty bước cẳng về nay quê nhà.
Nói việc con Đầu tình xa, Gởi thơ năm Ty thiệt là đắng cay.
Tôi giận thẳng Trọng lắm thay, Xin anh giết nó để rày làm chi,
Anh mà giết dặng nó đi, Một trăm đồng bạc tức thì đền công.
Năm Ty gở thơ xem xong, Nực cười con Đầu hai lòng bội phu.
Hai chàng sáu Trọng ở tù, Trong lòng trong dạ oán thù chưa ung,
Coi thơ nỗi giận phừng-phừng, Nó biểu tôi giết xin đừng có tha.

Lấy trăm đồng bạc của va, Giết má không giết ai mà em ta.
Nói rồi châu luy nhỏ sa, Đi kiếm thằng Trọng nói má em hay.
Gặp Trọng tại hàng cháo kho i, Anh em mừng rỡ dắt ngay lên lầu.
Năm Tị mới tỏ đuôi đầu, Vây em có biết chuyện râu hay chẳng.
Trọng nghe thôi mới thưa rằng, Vốn tôi có biết chuyện thằng nào đầu.
Năm Tị nghe nói lắc đầu, Thiệt con hai Đầu nó cầu hại mi,
Biểu qua giết chết em đi, Đừng để em sống làm gì nên thân.
Biểu tao mau phải ăn cần, Giấy xăn một tấm gói lần theo thớ.
Sáu Trọng nghe nói ngẩn ngơ, Tôi mà còn sống cũng nhờ ơn anh. +
Tị rằng nó thiệt chẳng lành, Em thì giết nó cũng đành tiếc chi.
Sáu Trọng mới nói một khi, Trả thù cho đảng thác thì cũng an.
Nói rồi vội vã đi sang, Xuống tàu trực chỉ thẳng đàng Trà-vinh.
Âm thầm để dạ một mình, Tôi nơi trời tối biết mình làm sao.
Anh em ai chẳng biết nào, Sáu Trọng ăn mặt chẳng vào không ra.
Này đoạn con Đầu xót xa, Đêm nay chẳng ngủ vào ra thức hoai.
Đêm nay chẳng biết nhờ ai, Ông bà cha mẹ nhờ hoai nào an.
Năm xuống ngồi dậy thở than, Trong lòng buồn bực canh tàn sầu bi.
Đêm nay thiệt lạ dị kỳ, Không cho mình ngủ vậy thì chút nao.
+ Có con chim cú bay vào, Vội vàng đứng trước ngõ sau kêu liên.
Nó kêu cái tiếng quá phiền, Bữa nay lại khiến chim thiên bày diêm.
Hèn chi trong dạ không yên. Nhứt tôi chết trước chẳng hiền mẹ cha.
Phút dẫu trời lại sáng ra, Ký-lục mới hỏi em mà làm sao.
Đêm nay chẳng ngủ chút nào, Hay là thương nhớ thằng nào ở đây.
Thuở nay em ở cùng thầy, Em không cực khổ đắng cay nửa ngày.
Hai Đầu tức giận lắm thay, Mấy thằng chó chết hỏi rày làm chi.
Ký-lục le lưỡi một khi, Vội vàng xách nón liền đi nhà hầu.
Sáu Trọng chờ đợi đã lâu, Trống hầu đã đánh đa ầu mừng thăm.
Sáu Trọng hơi giận hăm hăm, Bơi dẫu vén tóc chun lần bước ra.
Bơi dẫu lại rút đuôi gà, Sợ khi ngộ trận xô ra khó ngồi.
Con Đầu thời vắn tới rồi, Bước vào trong xóm ông ngồi đương xáy.
+ Ông già mắc đi ngâm mây, Sáu Trọng ưỡn cặp mác này xách đi.
Bước vô tới đó một khi, Cui mà con Đầu bụng thì làm sao.
Sáu Trọng thôi mới đi vào, Vội vàng bước tới đi vào lầu tây.
Chung quanh đồng cửa rào cây, Thằng Ngưu con Đầu ở ngay trong lầu.
Sáu Trọng tới đó đã lâu, Bèn kêu hai Đầu mấy dẫu hỏi mấy.
Trước mấy sao ở tả tây, Hôm nay mấy phải hồn bay chẳng lành.
Mình là nên đứng hù ợ anh. Đừng thêm húy-tử tham-sanh làm gì.

...một khi, vừa say vừa đã chưa tỉnh hẳn.
Vội vàng bèn lại chùng thang, Bước lên liềm ngó vắng nàng nơi đây.
Cả kẻ thẳng Ngưu hỏi mầy, Ra đây tao hỏi chuyện này làm sao.
Con Đâu nổi giận bào hao, Chồng tao đi khỏi mầy vào làm chi.
Sáu Trọng nổi giận chịu lý, Hồ tữ lưu bị nhờn tữ lưu danh.
Cò mà lấy cháu sau danh, Cũng như thú vật nhờ danh loạn nghì.
Thằng Ngưu nghe nói sấu bi, Bây giờ biết tính mà đi chỗ nào.
Nguyên cùng đất rộng trời cao, Dầu anh có giết một dao cũng là.
Thằng Ngưu nghe nói bỏ ra, Cúi đầu lại dượng xin tha mạng loạn.
Việc này tại cô bày dượng, Cóc đầu lắc lẻo rộn ràng treo thang.
Lay dượng tôi thiệt rất oan, Dung tôi cho dặng mạng toàn phen này.
Sáu Trọng mới nói lời này, Thiệt mầy con nít ngày rày khôn chi.
Nói rồi làm bộ một khi, Vội vàng bèn chém trúng thi ngay tay.
Chém trúng một chút vít rày, Tao răn mầy biết cho hay chớ rầy.
Thằng Ngưu chạy xuống thang lâu, Nó rung lập cập khôn áu vía hồn,
Tôi thẳng con nít trí khôn, Phải tôi sợ tiếng bay hồn còn đau.
Thốt thôi con Đâu trên lầu, Mới đuổi Sáu Trọng mầy hầu xuống than.
Mầy thẳng chó chết vô doan, Tao không mắc nợ đòi ngang cơ nào.
Mầy không nhớ thuở tù lao, Tao làm ba tháng mầy vào mới đây.
Chớ nên lấp lửng tới rày, Bồi tao lấy chổi đánh ngay trên đầu.
Thật chàng tích giận đã lâu, Ngày nay nghe nói lòng đau càng lừng.
Nói rồi xách mát lại gần, Chém chơi một mát ngã lẳng nằm dài.
Tiếp theo một mát ngang tai, Thọc luôn một nhác trúng ngay cửa di.
Hai bên lẳng xả thiếu chi, Kiếm bắt sáu Trọng vậy thì cho ta.
Sáu Trọng thôi mới nói ra, Muốn như con Đâu vô mà bắt tôi.
Ai mà muốn sống ở đời, Tôi làm tôi chịu chẳng thời làm chi.
Nói rồi tức giận sân si, Xách một cái mát mà đi lên tòa.
Biện lý thôi mới hỏi qua, Ai mà đánh nó vậy thời máu ra.
Cho nên xách mát tới ta, Thông-ngón liền hỏi nói mà cho mau.
Thầy thông mới hỏi trước sau, Ai mà đâm chém ở đầu cùng mầy.
Biết tên khai thiệt ra đây, Đặng tao bắt nó đánh ngay hôm hay.
Sáu Trọng thưa thiệt lời này, Không ai dám chém vụ này tại tôi.
Tôi đã giết vợ Bè Bo, Phán thầy nơi miếng bằng nay gia-dinh.
Cho nên máu dính trong mình, Tôi đã bày tỏ sự tình thầy hay.
Thông-ngón mới nói lời này, Bầm cùng Biện-lý cho hay sự tình.
Biện-lý nghe nói bất bình, Biểu đem thẳng Trọng giữ gìn cho mau.
Ký-lục nghe nói âm hao, Vội vàng lấy nón đi mau về nhà.

Về nhà thấy vợ xót xa. Thân thấy nơi miếng coi mà quá ghê.
Ký-Lục thời mới ử ẻ. Dẫn em đóng cửa chờ hề lưu thông.
Em chết cũng vì thằng Nguru, Bèn kêu mà hỏi dươn do sự tình.
Tao đi dẫn đã hết tình, Biều mày đóng cửa nghiêm mình trên lầu.
Mày chẳng nghe chút lời tao, Để cô mày thác thiết tao giận mày.
Nguru bèn cúi đầu lay thầy, Cửa tôi có đóng xem rày nát tan.
Nó là thằng tướng có gan, Ở đất Sài-gòn xưng hiệu Bình-tây. +
Cô tôi thường bữa đánh bài, Cũng vì thầy biều một hai ở nhà.
Bây giờ cô thác ra ma, Tôi liền mình thác theo mà cô hai.
Thầy-ký nghe nói an hoà, Em nuôi có đạo tại loài du côn.
Tốn hao lo chém bay hồn, Để chi những đứa du-côn khó lòng.
Ký-lục chôn cất đã xong, Giận chàng Sáu-trọng đi xông vô tòa.
Biện-lý thôi m^u hỏi tra, Làm sao nó giết vợ mà chết đi.
Ký-lục thừa lại một khi, Tôi mà còn ở tại ni nhà Hầu.
Việc này tôi biết đã lâu, Nó mong hãm hiếp làm rầu vợ tôi.
Vợ tôi chẳng khứng kết đôi, Nó bèn thù oán lời thôi việc này,
Đầu đuôi hỏi đã an bài, Lại đòi sáu Trọng ra ngoài vấn tra.
Sao mày giết vợ người ta, Lời ngay khai sanh thiết cho ta nghiệm tang.
Sáu Trọng khi khải mu^on vàng, Thừa rằng : Nó đứa lẩn loan chẳng sai.
Nên tôi xẻ thịt phân thầy, Răn loài ác phụ sau này chừa đi. +
Cam tâm thọ tội hôm ni, Lòng không ăn hận việc thi khai ngay.
Quan trên tức tri đa tài, Lời tôi thừa ít ông rày hiểu xa.
Lấy khai các việc an hòa, Quan trên thôi mới xét ra vụ này.
Bởi chưng con Đầu chẳng ngay, Nên chàng Sáu Trọng sanh nay bất bình
Tội này đáng xử tử hình, Nhưng ta chém nó găm tình thương thai.
Chi bằng giam nó ít ngày, Đặng chờ giấy lại giải đày Mỹ-tho.
Sáu-Trọng nghe rõ căn do, Nằm trong khám tối đợi chờ đến ngày.
Phút đầu có giấy hôm nay, Điều chàng sáu Trọng đi ngay xuống tàu.
Mỹ-tho tàu tới rất mau, Quan truyền dẫn Trọng đem vào hỏi hang.
Thật chàng sáu Trọng đởm can, Phán y lời trước chẳng gian dấu tình. +
Chín tây tòa xử đại hình, Công Lê-văn-Trọng giữ gìn đem ra.
Đội bên lính tập mã tà, Đội cai súng ống thật là nghiêm trang.
Lục châu trai gái đều sang, Chờ coi tòa nhóm xử chàng cho thông.
Quan tòa tra hỏi lòng đồng, Từ nay đến tối chưa xong vụ này.
Có ông thầy kiện rất oai, Ở đầu vừa đến vào ngay vọi vàng.
Tay thời đập ghế vỗ bàn, Chơn thời dậm đất hét vang trước tòa.
Ngặt vì Trọng chẳng kêu ca, Rành rành tafi án cải mà sao qua.
Nghị xong tòa mới thốt ra, Tèn này nặng tội luật ra chém đầu.
Ai ai nghe thấy tham sầu, Tay lau nước mắt chơn hầu bước ra.

Trọng còn nói tiếng Lang-sa, Quan trên day chém tôi mà đòi ơn.
Tử sanh lòng mỗ chi sồn, Nào tôi có chịu kêu oan làm gì.
Đem tôi xuống khám một khi, Đặng tôi vậy thì làm một bức thơ.
Gởi thăm cô bác nội cơ, Cùng là phần nói trước sau sự tình.
Phút đầu trời đã bình minh, Âu ta cất bút tả tình nên thơ.

VẬY CÓ THƠ RẮNG

Trước kinh lạy hai ông bá bá, sau gởi thăm chúc việc bình an.
Kể từ ngày dời gót băng ngàn, lên đất Mỹ về toà kêu ơn. Nay quan trên
công bình rất đáng, lấy luật hình lại xử trăm chi. Nay gởi thơ có bác tướng
trí, cùng thăm viếng đệ-huynh mạnh giỏi. Sự sanh từ trước sau nào khỏi,
xin dưới này đừng nhờ đừng thương. Sau đầu tôi hồn xuống suối vàng,
ơn có bác còn ghi ngàn thuở. Chẳng thà thác cho trọn niềm chồng vợ,
sống lưu đây sống cùng nhờ danh. Đứng làm người vậy mới hùng-anh,
chẳng phải kẻ tiểu-nhơn qui tử. Sự cô bác cũng là hay chữ, tỏ mấy lời
mưa chớp cháu thơ. Khám lớn còn nương nào đợi chờ, trong giấy lại
phản hồi cổ-lý. Sự còn mất chẳng qua thiên ý, việc tử sanh tại ở thiên công

Thơ làm gởi lại an bài, Giả từ cô bác ở đây vườn tròn.
Mai tôi lên khám Sài-gòn, Đặng chờ giấy lại phản hồi Trà-vinh.
Lên đây trông đã u minh. Giấy tờ không lại buồn tình dạ ta.
Trách vì quan lớn trên toà, Sao không đem chém để mà làm chi
Nặng nề khó đư g khó đi, Năm sáu tháng thì chẳng đặng vào ra
Cho nên châu lụy nhỏ sa, Lấy mấy làm viết ngỏ ta giải buồn.

VẬY CÓ THƠ RẮNG

« Hoàng-thiên ôi có biết ! Địa hậu hỡi có hay ! Từ thuở giao tay phân
toàn cùng vợ. Dốc toàn căn nợ, chẳng nệ tử sanh. Trai đứng hùng-anh
bao nài sanh tử, nào hay thực-nữ đem dạ bội phu. Hai tôi ở tù Trà-vinh
ba tháng. Cho nên thù oán cũng bởi tại ai. Sanh sự lấy trai biếu người
giết bỏ. Hai ông chưa rõ phân lại ông trông. Chớ đạo cang thường, sao
không thương tiếc. Nhưng mà phải giết đặng sửa muôn dân. Chịu
những phong-trần, có hơn ba tháng. Quan tòa công án, xử quyết trăm chi.
Hai ngã biệt ly, làm thơ một bức. Sự tôi không ỉc, cô bác nào hay. Nay
tôi tỏ bày anh em đặng rõ. Quan tòa xử đó người ép kêu oan. Chớ
án ngay gian, về Tây xét lại. Kêu mà đồng ngã, tuổi hỡi ấu xuân. Nên
đứng anh-hùng, nữ nãm thương tiếc. Lòng tôi chỉ quyết hồn xuống
suối vàng. Kêu để đàng sang, xử người cực khổ. Chẳng qua mạng số sanh
từ lẽ thường. Ai có tiếc thương thì tôi cũng cảm. Lòng tôi đâu dám cãi
lệnh Hoàng thiên. Để xuống huynh tuyền vợ chồng trọn đạo. Vì chớ

quã báo kiếp trước làm sao, Nền kẻ bị đao người thời bị chém, Lại thêm lưu lạc mồ mã xứ người, Thiên hạ chế cười muôn phần xấu hổ. Vài lời thô lộ, cần ký nay thơ ».

Thơ ghi một bức vừa xong. Đặng cho cô bác tỏ lòng ngay gian.
Bề ai trước ở phụ phản, Nền sau tôi mới dứt dằng người nhân.
Nói thời chẳng biết mấy lần, Tinh ra cho hết trăm phần gian nan.
Ngày nay gần xuống tuổi vàng, Tam làm một bốn dương gian đề đời.
Anh em lớn nhỏ xem chơi, Phi thường nhan sắc ở đời chờ tin.
Uống ăn sau trước giữ gìn, Phụ nơn nan hóa hại mình khi không.
Trước sau lời đã tỏ lòng, Anh em coi lấy giữ thân kéo lằm.
Chẳng ai ở dặng hảo tâm, Bãi bụi trước mặt hại thâm sau lưng.
Tháng qua ngày lại chẳng ngừng, Phút đầu giây lại tung bưng lao xao.
Troàn ra giữa chốn thị Tào, Dân chàng Sáu Trọng anh hào biết danh.
Trọng rằng từ giã Trà-vinh, Người quen ở lại khương ninh một bề.
Anh hùng sống ở thác về, Nền hư cũng tiến theo lẽ lối xưa.
Người than kẻ khóc như mưa, Phút đầu giờ tới chiêm đưa mấy hồi.
Bà quan tựa tới vừa rồi, Chàng nghe đọc án đức lời đầu bay.
Nôm na đặt đề chuyện này, Người văn xem xét dở hay chờ phiền.
Xem qua liền rõ căn nguyên, Cầu cho quốc trị dân yên đời đời.

NGƯỜI SAU CÓ LÀM BÀI THƠ
KHEN SÁU-TRỌNG RẰNG :

Dưng kim Tào-Công chẳng mấy tài.
Khá khen Sáu Trọng phận làm trai.
Mấy năm oán quĩ lòng mong trả.
Một lưỡi đao thần tiếng để dai.
Giọt máu bội phụ mưa chẳng chảy.
Đống xương dũng sĩ nằng không phai.
Sự riêng gan ruột nhờm cho đó.
Ước dặng cần vương chép sử ngoài.

— CHUNG —

NHÂN BẠN ĐỌC THÂN MẾN.

Rất tiếc vì chúng tôi làm lạc mất bản-thảo những quyển tiểu thuyết dưới đây, của nhà xuất bản Phạm-văn-Thành

1.— CHÉN THUỐC ĐỘC	9 cuốn
2.— TÚY HOA ĐÌNH	20 cuốn
3.— BỐ HOA LÀI	12 cuốn

Nếu các bạn còn để dành lại xin vui lòng đem đến, chúng tôi sẽ mua lại giá cao, hoặc giả bằng cách đổi lại một số sách mới.

XIN ĐO NƠI:

Nhà buôn **THUẬN HÒA**

54, đ. Tháp Mười CHOLON (mới)